

Csak október végén alakul meg az új nyugat-német kormány

A nemzetközi politika napi eseményei

ÜLÉSEZIK A FRANCIA NEMZETGYÜLÉS. A francia nemzetgyűlés a nyári szünet után kedden délután ült össze első ízben — rendkívüli ülészkára. A keddi ülés egyébként rövid volt, mert fel kellett függeszteni, hogy a kormány a nemzetgyűlés belügyi bizottságának benyújtotta az algériai kerettörvény tervezetét. A nemzetgyűlés elnöksége kedden meghatározta a nemzetgyűlés rendkívüli ülészkájának vitabeosztását. Eszerint a hét szombatjával bezárólag csupán a kormány gazdasági és mezőgazdasági politikáját vitatják meg, a jövő héten pedig az úgynevezett algériai kerettörvény — amelynek ismertetésére még visszatérünk — vitája kezdődik meg és valószínűleg csütörtökig tart. Bizonyos, hogy a kormány a gazdasági és mezőgazdasági, valamint az algériai kerettörvény kérdésében felveti majd a bizalmi kérdést.

Kedden és szerdán a gazdasági és a mezőgazdasági vita során említésre méltó felszólalásra nem került sor. Ez a vita inkább ma és holnap élesedik majd ki. Sokkal inkább foglalkoztatja a francia közvéleményt az algériai kerettörvény kérdése, amelynek részleteiben még a kormány tagjai sem tudtak megegyezni. André Morice hadügyminiszter ugyanis a keddi minisztertanács során bejelentette lemondását, amit szerdán »visszaszívott«. A hadügyminiszter, akinek álláspontját a szocialisták is osztják, nem hajlandó elfogadni a kerettörvény-tervezetnek azt a szakaszát, amely föderatív tanács formájában kívánja biztosítani az algériaiaknak néminemű végrehajtó hatalmat.

Párizsi körök véleménye szerint a francia kormány közel áll a bukáshoz, éppen az algériai kerettörvény miatt, s ezen valószínűleg a ma sorra kerülő »keresztal-konferencia« sem segít, amikor is Bourges-Maunoury miniszterelnök a kormánytöbbség pártjainak képviselőivel akarja elsimítani az algériai kerettörvénnyel kapcsolatban támadt ellentéteket.

MILYEN LESZ AZ ÚJ NYUGATNÉMET KORMÁNY ÖSSZETÉTELE? Az elmúlt vasárnap tartott nyugat-németországi választások után természetesen új kormány alakul. Az erre vonatkozó első megbeszélésekre kedden került sor. Az ez alkalommal tartott minisztertanácsban a kormány elhatározta, hogy az új kancellár megválasztásáig mint »ügyintéző-kormány« négy hétig még hivatalban marad. Az új kancellár megválasztására október végén kerül sor. A Kereszténydemokrata Unió Adenauert jelölte kancellárnak. Az új kancellár megválasztásához elegendő az egyszerű többség, azaz legalább 249 képviselő szavazata. Az új kancellár november elején ismerteti a Bundestaggal, a képviselőházzal a kormány összetételét és a kormány tagjai akkor teszik le az esküt.

Bonnban nagy érdeklődéssel tekintenek az új nyugatnémet kormány megalakulása elé. Mindenki számára kérdés, hogy Adenauer pártja, a Kereszténydemokrata Unió és koalíciós partnere, a Német Párt, meghívja-e a Szabad Demokrata Pártot a kormányba való részvételre? Bár a Kereszténydemokrata Unió — abszolút többsége alapján — egyedül is alakíthatna kormányt, de várhatóan ezt nem teszi, mert a párt legtöbb vezetőjének véleménye szerint a minél szélesebb koalíciós alapon nyugvó kormány létrehozása szükséges.

Általános vélemény a nyugatnémet fővárosban az, hogy az új kormány összetételében nagyobb változások nem várhatók.

IDEIGLENES KORMÁNY ALAKULT THAIFÖLDÖN. A Reuters angol hírszolgálati iroda jelentése szerint thaiföldön kilencven napi időtartamra ideiglenes kormány alakul. Ezen idő után megtartják a választásokat. Az ideiglenes kormány élére valószínűleg a hadsereg egyik vezetője kerül. Az országban egyébként a további intézkedésig tilos gyűléseket tartani és a nemzetgyűlést feloszlatni.

Serit tábornagy, az ideiglenes thaiföldi miniszterelnök biztosította az Egyesült Államok bangkoki nagykövét, hogy országa továbbra is a SEATO tagja marad és az eddigi politikai irányvonalat követi. Az amerikai külügyminisztérium szóvivője szerint azonban a thaiföldi helyzet »cseppfolyós állapotban van«.

A külpolitika hírei röviden

Belgrád: Ince Jenő magyar külkereskedelmi miniszter csütörtökön Belgrádba érkezett, ahol találkozik a jugoszláv kereskedelmi élet néhány képviselőjével, majd pénteken hazautazik Budapestre.

Belgrád: A jugoszláv-magyar hazatelepítési vegyesbizottság képviselői Szarbozban (Szenttamásról) csütörtökön újabb 15 főből álló magyar disszidensecsoportot indítottak útnak hazafelé. A disszidenseket a horvosi határátlépőhelyen adták át a magyar hatóságoknak.

A disszidensek saját elhatározásuk és kérésük alapján repatriáltak.

Damaszkusz: Szerdán szovjet gazdasági küldöttség érkezett Szíriába, hogy folytassa a tárgyalásokat a Szíriának nyújtandó gazdasági segélyről.

Moszkva: A szíriai kormány meghívására a közeli napokban szovjet hadihajóraj látogat Szíriába.

A Kotov altengernagy parancsnoksága alatt álló hajóraj egységei a »Zsdanov« cirkáló és a »Szvobodnij« torpedóromboló.

A hajóraj a Földközi-tengeren már útban van Szíria felé.

Újdelhi-i sajtójelentések szerint Nehru miniszterelnök levelet intézett Eisenhower elnökhöz és abban jelentős kölcsönt kér India második ötéves tervéhez.

Indiai lapok úgy tudják, hogy a levelet Krisna Macsari indiai pénzügyminiszter vitte magával Washingtonba. A lapok nem utalnak a kért kölcsön összegére, Nehru azonban nemrégiben egy amerikai újságírónak kijelentette, hogy India szívesen látna 500-600 millió dolláros kölcsönt.

London: Az Északi-tengeren és a La Manche-csatornában megkezdődött a NATO tagállamainak hadgyakorlata. A hadihajók, amelyek között most először vannak ott a nyugatnémet hadiflotta egységei is, »a maradatok szilárdak« elnevezésű hadgyakorlaton vesznek részt.

Új ösztöndíj-rendszer az egyetemeken, a főiskolák és az akadémiák első és második évfolyamán

Csak jeles- és jórendű hallgatók kaphatnak ösztöndíjat

Megjelent az egyetemi hallgatók állami támogatásáról szóló utasítás. Az új tanévtől az egyetemeken, a főiskolák, az akadémiák nappali tagozatainak első és második évfolyamán, a következő tanévekben pedig fokozatosan a magasabb évfolyamokon is az új ösztöndíj-rendszert kell bevezetni.

A rendelkezés elsősorban a tanulmányi ösztöndíjról szól, amelyet az a hallgató kaphat, akinek tanulmányi átlageredménye legalább »jó«. Az ösztöndíj összege — a rendelkezésre álló keret erejéig — a tanulmányi eredménytől függően havi 100 forinttól 250 forintig terjedhet. 250 forintot tanulmányi ösztöndíjban csak kitűnő rendű hallgató részesíthető, 200 forintot ösztöndíjat legalább jeles rendű, 100 forintot ösztöndíjat pedig legalább jó rendű hallgató kaphat. Az első évfolyam első félévében a hallgatók 60 százaléka — az érettségi és a felvételi vizsga eredményétől függően — havi 100, illetve 150 forint tanulmányi ösztöndíjban részesíthető. Nem részesülhet tanulmányi ösztöndíjban az a hallgató, akinek eltartója havi 3000 forintot meghaladó jövedelemmel, illetve akinek a házastársa havi 2500 forintot meghaladó jövedelemmel rendelkezik.

A rendszeres szociális támogatás pénzbeli, illetve természetbeni juttatásból áll. Pénzbeli juttatásban, a tanulmányi eredménytől függően — a közölt keret erejéig — elsősorban munkás, mezőgazdasági munkás és mezőgazdasági termelőszövetkezeti tag szülők gyermekei részesíthetők, ha eltartójuk havi jövedelme az 1600 forintot nem haladja meg, illetve azt, akinek házastársa havi 1300 forintot meg nem haladó jövedelemmel rendelkezik. Természetbeni juttatásban a szociális körülmények miatt arra ráutalt hallgatók részesíthetők.

Rendkívüli segélyt, a meghatározott kereten belül, a hallgatók szociális helyzetüktől függően kaphatnak. A »Népköztársasági Egyetemi és Főiskolai Ösztöndíj«

pénzbeli összege havi 700 forint.

Az 1957—1958. tanévben a III. vagy az ennél magasabb évfolyamra beiratkozott hallgatókra vonatkozólag az eddigig ösztöndíj- és tandíjszabályok a mérvadók. Azok a

hallgatók, akik saját hibájukból évet ismétletnek, rendszeres állami juttatásban nem részesülhetnek.

A tanulmányi ösztöndíj és a rendszeres szociális támogatás pályázat útján nyerhető el.

Küszöbön a »vénasszonyok nyara«

A múlt hét végén megérkezett sarkvidéki hűvös légáramlás erős lehűlést okozott országsszerte: a hideg betörést szörványos zivatarok, záporok kísérték. A nappali hőmérséklet általában 15 fok körül volt az utóbbi napokban, sőt csütörtökön a déli megyékben már a 20 fokot is elérte.

Sajnos, a közeli napokban lényeges javulás nem várható, s a jelek szerint még a jövő hét elején is változékony, őszi lesz az idő — mondja dr. Berkes Zoltán, a Meteorológiai Intézet távprognózis osztályának vezetője. — Időnként felhősödés, csapadék is valószínű, megeléknél a széljárás, a jövő hét közepétől azonban előreláthatólag megérkezik a hagyományos »vénasszonyok nyara«, s a hőmérsékleti maximumok tartósabban a 20 fok fölé emelkednek.

Európaszerte hűvös és több-

nyire borult az idő 15—18 fok körüli hőmérsékleti maximumokkal, egyedül az Ural vidékén erősködik még a nyár, ahol csütörtökön is 30 fokos meleget mértek.

Pályázat egyetemi docensi állásokra

A Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karára pályázatot hirdet a kar román nyelvek és irodalmak tanszékén betöltendő docensi állásra.

A Szegedi Tudományegyetem Természettudományi Karára pályázatot hirdet a Bolyai Intézetben betöltendő docensi állásra.

A Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem pályázatot hirdet a Bölcsészettudományi Kar germán nyelvek és irodalmak tanszékén betöltendő egyetemi docensi állásra. A pályázatot szeptember 30-ig kell benyújtani.

130 ezer forint — lottón

A múlt heti lottóhúzás félmillió forintos nyereményösszegének egy részét, 130 000 forintot Krisztin József, a Csongrád vidéki Állami Pincégazdaság Gátsori Célgazdaságának adminisztrátora nyerte négy találattal.

— Mit kezd a nagy összeggel? — kérdezik a kártársai, akik hírül vitték a szerencsését.

— Megszépítem a házunkat, gyümölcsöst telepítek a gátsori földünkön, hogy minőségi gyümölcssel járulhassak hozzá az állam devizaforint-bevételeihez. Gépesítési szeretném gazdaságunkat, amelyet eddig anyagi kényserből kénytelen volt művelni.

Amikor azt kérdezik, hány szelvényt és milyen módszerrel játszott, így felel: — Három szelvényt töltöt-

tem ki azzal a módszerrel, amit úgy sajátítottam el, hogy bizonyos törvényszerűséget észleltem a szerencsés-játék menetében. Ebből alakult ki bennem az a szisztéma, amely néhány próbálkozás után már sikerült. Sajnos, az utolsó kockánál nem eszerint jártam el, és így eszem el az ötletalatos nyereménytől. Persze szerencsém is volt — teszi hozzá Krisztin József, aki ezzel valószínűleg búcsút vesz az adminisztrátóriai asztaltól, hogy újranyúl tevékenységgel egészítse ki megcsontott lottó-szerencsésjét. Emellett — mint mondja — továbbra is szorgalmasan lottózik, mert azt tartja, hogy a szerencse gyakran vissza szokott térni kedves ismerőseihez, márpedig Krisztin József az.

(170)

Kínézett a tájra és azon törte a fejét, hogy miképpen magyarázhatja meg a legutóbbi a tisztelőknek, hogy mit kell csinálniuk ezzel a könyvvel. Egyébként szigorúan bizalmas ügyről volt szó.

A tisztelők között az járt a fejében, hogy Schröder ezredes teljesen megőrült. Igaz, már régóta ütődött volt, de azért mégsem várták, hogy ilyen váratlanul tör ki rajta a téboly. A vonat elindulása előtt még egy utolsó »besprechungra« hívta össze őket, és közölte velük, hogy mindenkinél jár egy példány Ludwig Ganghofer »Die Sünden der Väter« című könyvéből, melyet az ezredes kellő példányszámban már el is juttatott a zászlóaljparádára.

— Uram — mondta szörnyű titokzatos arccal — sohasem feledkezzenek meg a 161. oldalról! — Most valamennyien belemerültek ebbe az oldalba, de egy csöppet se lettek okosabbak tőle. Valami Márta ezen az oldalon odalépett az íróasztalához, kivett belőle valami szerepet és fennhangon arról elmélkedett, hogy a közönségnek együtt kell éreznie a fenti szerep hősével. Aztán megjelent még ezen az oldalon valami Albert, aki folyton viccelni próbált, de így, az addigi cselekményből kirágadva, olyan marhaságnak tetszett az egész, hogy Lukás főhadnagy kettéharapta dühében a cigarettaszipját.

— Megőrült az öreg — gondolták mindannyian — teljesen ki van őrülve. Most már áteszik a hadügyminisztériumba.

Ságner kapitány ellépett az ablaktól, miután rajban szépen megkomponálta a mondanivalóját. Nem volt benne túlságosan sok pedagógiai tehetség, ezért tartott olyan sokáig, amíg gondolatban összeállította a százhatvanegyes oldal jelentőségéről tartandó előadásának a tervét.

Mielőtt belekezdett volna szónoklatába »Meine Herren«-nek titulálta őket, mintha az az öreg, az ezredes szöke, habár régebben, a beavatkozási előtt, mindig csak »Kameraden« volt a megszólítás.

— Also, meine Herren... — Es elkezdte magyarázni, hogy tegnap este utasításokat kapott az ezredéstől. Ludwig Ganghofer: »Die Sünden der Väter« című könyvének százhatvanegyedik oldalára vonatkozóan.

— Also, meine Herren — folytatta ünnepélyesen — ezek rendkívül bizalmas információk, a harctéri táviratok sifrizálásának legújabb módszerét illetően. — Bieglér kadét elővette a noteszt meg a ceruzáját, és végtelenül buzgó hangon így szólt:

— Készen vagyok, kapitány úr.

Valamennyien ránéztek erre a marhára, aki nek a buzgósa már az egyéves önkéntesiskolán is a hülyeséggel volt határos. Önként jelentkezett katonának, és mindjárt az első alkalommal, tudniillik, amikor az önkéntesek családi viszonyait írták össze, közölte az iskola parancsnokával, hogy az őseit eredetileg Bieglér von Leutholdnak hívták, és a címerükben gölyásárny volt halfarokkal.

Címere alapján elneveztek: »Gölyásárnyas halfarok«-nak és egyetlenül üldözték. Egyszeriben ellenszenvessé vált, minthogy ez a címer-ügy egy csöppet sem illet atyjának becsületese nyúlórkereskedő mivoltához; pedig Bieglér romantikus lelkesedéssel bemagolt minden katonai tudományt, állandóan kitünt szorgalmával és nemcsak azt tanulta meg, amit előírta, hanem ráadásul még magánszorgalomból is hűlyítette a fejét minden kezébe kerülő hadművészeti és hadtörténelmi szakkönyvek bíráásával, s folyton ezekkel hozakodott elő, amíg rá nem ripakodtak és a torkára nem forrasztották a szót. Tízti körökben egyenértékűnek tartotta magát a magasabbbrangúakkal.

— Sie, Kadét — mondotta Ságner kapitány — amíg nem kapott rá engedélyt, hogy beszéljen, addig hallgasson, mert magát nem kérdezte senki. Különben is, maga aztán átkozottul okos katoná. Eppen bizalmas információkat akarok közölni, és maga mindent beír a noteszába. Mi történik, ha elveszti azt a noteszt. Hadbírósgás elé kerül miatta.

Bieglér kadétjának mindennek tetejében megvolt még az a rossz szokása, hogy mindig ki akarta magyarázni magát, hogy ő csak jót akart.

— Jelentem alálasson, kapitány úr — felelte — még a noteszom esztelenes elvesztése esetén sem

fejtethi meg senki se, hogy mit írtam, mert én gyorsírással jegyzek mindent, és az én rövidítéseimet rajtam kívül senki sem tudja elolvasni. Az angol rendszerű gyorsírást használom.

Mindenki megvetően nézett rá, Ságner kapitány legyintett és folytatta előadását.

Már említettém a harctéri üzenetek sifrizálásának új módszerét, és ha eddig talán érthetetlen volna az önök szemében, hogy miért hívták fel a figyelmüket éppen Ludwig Ganghofer »Die Sünden der Väter« című könyvének százhatvanegyedik oldalára, most megmagyarázhatom, uraim: ez a kulcsa az új rejtjeles módszernek, amely hadseregűrszünk legújabb utasítása alapján lépett érvénybe. A legújabb módszert, amelyet mi is használni fogunk, kiegészítő számmodszernak hívják. Ezzel érvényüket veszítik azok az utasítások, amelyeket a múlt héten kaptak az ezredtörzstől a sifrizásra és a rejtjelek megfejtésére vonatkozóan.

— Erzherszog Albrechtsystem — morogta maga elé a stréber kadét — 8922—R, a Gronfeld-rendszerből átvéve.

— Az új módszer rendkívül egyszerű — zengett a kapitány hangja a vagonban — személyesen vettem át az ezredes úrtól a második kötetet és az információkat.

Ha például a következő parancsot akarják hozzánk intézni: »Auf der Kote 228 Maschinen-gewehrfeuer links richten«, akkor, uraim, a következő összeget kapjuk: »Sache — mit — uns — das — wir — aufsehen — in — die versprachen — die — Marth — dich — das — ängstlich — dann — wir — den wir — Dank — wohl — Regiekollegium — Ende — wir — versprachen — wir — gebessert — versprachen — wirklich — denke Idee — ganz — herrscht — Stimme — letzten«. Vagyis »végtelenül egyszerűen, minden fölösleges kombináció nélkül. A stábtól telefonon a zászlóaljhoz, a zászlóaljtól telefonon a századhoz. Miután a parancsnok felvette ezt a sifrizott üzenetet, a következő módon fejt meg. Veszi a Die Sünden der Väter című könyvet, kinyitja a százhatvanegyedik oldalon és a szemközti oldalon, vagyis a százhatvanadikon, elkezd felülről keresni a »Sache« szót. Tessék, uraim. A százhatvanadik oldalon a »Sache« szó először mint az ötvenkettedik szó fordul elő, tehát a parancsnok a szemközti oldalon, a százhatvan-

egyediken, megkeresi felülről az ötvenkettedik betűt. Tessék megfigyelni, hogy az egy »A«-betű. Az üzenet következő szava: »mit«. A százhatvanadik oldalon az a hetedik szó, ez megfelel a százhatvanegyedik oldal hetedik betűjének, vagyis az »u«-betűnek. Aztán következik az »uns«, vagyis, jól figyeljék meg, kérem, a nyolcvannyalcadik szó, ami a szemközti, százhatvanegyedik oldal nyolcvannyalcadik betűjének, az »s«-betűnek felel meg, és így már meg is fejtettünk annyit, hogy »Auf«. Így módon folytatjuk, amíg világosan előttünk áll a parancs: »A 228-as magaslaton gépfegyvertűzet balra irányíts«. Rendkívül elmes, uraim, igen egyszerű és lehetetlen megfejtési a kulcs nélkül, ami nem más, mint Ludwig Ganghofer: »Die Sünden der Väter« című könyvének százhatvanegyedik oldala.

Mindannyian némán bámulták a szerencsétlen oldalakat, s valahogy gondterhelten tűnődtek rajtuk. Egy ideig csend volt, aztán Bieglér kadét egyszerre csak ijedten felkiáltott:

— Herr Hauptmann, ich melde gehorsam: Jesus Maria! Es stimmt nicht!

Es valóban igen rejtélyes volt a dolog.

Hiába erőlködtek, ahogy csak bírtak, Ságner kapitányon kívül senki se találta meg a százhatvanadik oldalon az említett szavakat, s a szemközti, százhatvanegyedik oldalon, amely a kulcsot jelentette volna, az említett szavaknak megfelelő betűket.

— Meine Herren — dadogta Ságner kapitány, miután meggyőződött róla, hogy Bieglér kadét kétségbeesett kiáltása megfelel az igazságnak — mi történt itt? Az én Ganghoferemben megvan és az önkében nincs meg?

— Boxánat, kapitány úr — szólalt meg ismét Bieglér kadét. — Szíves engedelmével felhívom a figyelmét arra, hogy Ludwig Ganghofer regénye két kötetből áll. Méltóztassék megtekinteni a címodalt: »Roman in 2 Bänden«. Mi az első kötetet nézzük, a kapitány úr pedig a másodikat — folytatta az alapos kadét. — Eppen ezért napnál világosabb, hogy a mi százhatvanadik és százhatvanegyedik oldalunk nem felelhet meg a kapitány úr oldalainak. Nálunk itt egészen más található. A kapitány úrnál a megfejtés első szava »Auf« kell, hogy legyen, nálunk pedig »Heu« jött ki!

(Folytatjuk)